

Booklet No.00090

Total page : 12

MP-1442
M. Phil.

M. Phil. Entrance Test Examination (2014-15)

Sanskrit

Roll No. of Candidate :

Signature of Candidate:

Maximum. Marks : 100

Time: One Hour

INSTRUCTIONS:

Read the following instruction before opening the question booklet.

- (1) *The Questions Booklet comprises of 50 Questions*
- (2) *Write your Roll No. on Question Booklet as well as on OMR sheet.*
- (3) *Each Question has four alternatives a), b), c) & d) Out of which one is correct.*
The candidate is required to darken completely the correct option in the OMR Answer sheet supplied separately.
- (4) *Each correct answer carries 2 marks.*
- (5) *No negative marking.*
- (6) *Rough work may be done in this Question Booklet itself.*
- (7) *The Question Booklet along with the OMR Answer sheet is to be handed over by the candidate to the Invigilator at the end of the examination.*

- 00000
- Total page : 12
- प्र.1. 'विष्णोर्नु कं वीर्याणि प्रवोचम्' अत्र 'वीर्याणि' इति पदं वर्तते—
- (A) प्रथमा—बहुवचनम् । (B) द्वितीया—बहुवचनम् ।
- (C) लोडुत्तम—एकवचनम् । (D) अभिहितं कर्मकारकम् ।
- प्र.2. पाणिनीयाष्टाध्याय्यां सूत्रसंख्या वर्तते—
- (A) ४६६५ (B) ६४४५
- (C) २०५० (D) ३६६९
- प्र.3. ऋग्वेदीयमारण्यकमस्ति—
- (A) ऐतरेयारण्यकम् । (B) बृहदारण्यकम् ।
- (C) तैत्तिरीयारण्यकम् । (D) तलकारारण्यकम्
- प्र.4. एकशतं शाखा निगद्यन्ते—
- (A) ऋग्वेदस्य । (B) यजुर्वेदस्य ।
- (C) सामवेदस्य । (D) अथर्ववेदस्य ।
- प्र.5. वर्णस्वराद्युच्चारणप्रकारो यत्रोपदिश्यते तद्वेदाङ्गमस्ति—
- (A) व्याकरणम् । (B) स्वरशास्त्रम् ।
- (C) शिक्षा (D) निरुक्तम् ।

- प्र.6. वाजसनेयिशाखा वर्तते—
- (A) ऋग्वेदस्य । (B) अथर्ववेदस्य ।
- (C) शुक्लयजुर्वेदस्य । (D) कृष्णयजुर्वेदस्य ।
- प्र.7. आदिकवेरिदं छन्द आविर्भवभूव—
- (A) त्रिष्टुप् । (B) अनुष्टुप् ।
- (C) पंक्तिः । (D) शार्दूलविक्रीडितम् ।
- प्र.8. 'उत्तररामंचरिते' लक्ष्मणस्य पुत्रो वर्तते—
- (A) चन्द्रकेतुः । (B) सूर्यकेतुः ।
- (C) विराटसूर्यवंशी । (D) ऐश्वकावः ।
- प्र.9. 'तमसा' वर्तते—
- (A) तपस्विनी । (B) वनदेवता ।
- (C) नदी । (D) अप्सराः ।
- प्र.10. अगस्त्यस्य पत्नी वर्तते—
- (A) मुरला । (B) लोपामुद्रा ।
- (C) अरुन्धती । (D) आत्रेयी ।

प्र.11. रे हस्त दक्षिण मृतस्य शिशोर्द्विजस्य' अत्र छन्दो वर्तते—

- (A) मालिनी । (B) शालिनी ।
(C) इन्द्रवज्रा । (D) वसन्ततिलका ।

प्र.12. कानजादेशो भवति—

- (A) विधिलिङः । (B) लृङः ।
(C) लटः । (D) लिटः ।

प्र.13. अश्वघोषस्य रचना मन्यते—

- (A) शारिपुत्रप्रकरणम् । (B) जातकमाला ।
(C) भट्टिकाव्यम् । (D) देवीशतकम् ।

प्र.14. नेदं गद्यकाव्यम्—

- (A) मन्दारमंजरी । (B) अवन्तिसुन्दरीकथा ।
(C) हर्षचरितम् । (D) सौन्दरनन्दम् ।

प्र.15. त्रिविधं करणं द्वारि' अत्र नेदं गण्यते—

- (A) मनः । (B) चित्तम् ।
(C) बुद्धिः । (D) अहंकारः ।

- प्र.16. 'करणं त्रयोदशविधम्' अत्र नेदं गण्यते—
- (A) महदादित्रयम् । (B) बुद्धीन्द्रियाणि ।
- (C) पञ्चवायवः । (D) कर्मेन्द्रियाणि ।
- प्र.17. पुरुषबहुत्वे नायं हेतुः—
- (A) त्रिगुणादिविपर्ययात् । (B) त्रैगुण्यविपर्ययात् ।
- (C) अयुगपत्प्रवृत्ते । (D) जन्ममरणकरणानां प्रतिनियमात् ।
- प्र.18. 'तेन अश्वः आहूतः, तम् अहम् उक्तवान्—अहो, मया त्वं दृश्यसे, एनं न जहि' अत्रायं कारकविधिः साधुः—
- (A) अश्वः, अहम्, त्वम् अत्र कर्तृकारकम् । (B) तेन, अहम्, त्वम् अत्र कर्मकारकम् ।
- (C) तेन, मया, अत्र करणकारकम् । (D) अश्व, त्वम् एनम् अत्र कर्मकारकम् ।
- प्र.19. गुणसंज्ञाविधायकं सूत्रमस्ति—
- (A) आद् गुणः । (B) अदेङ् गुणः ।
- (C) पुगन्तलघूपधस्य च । (D) ओर्गुणः ।
- प्र.20. वषडयोगे विभक्तिर्भवति—
- (A) तृतीया । (B) पञ्चमी ।
- (C) द्वितीया । (D) चतुर्थी ।

प्र.21. भारोपीयभाषारिवारे केन्तुम वर्गस्य भेदाः सन्ति—

(A) चत्वारः।

(B) नव।

(C) सप्त।

(D) एकादश।

प्र.22. निरुक्तानुसारं द्वितीयभावविकारोऽस्ति—

(A) अस्ति।

(B) वर्धते।

(C) अपक्षीयते।

(D) विपरिणमते।

प्र.23. नायमाचार्यो मीमांसकः—

(A) लौगाक्षिः।

(B) कुमारिलभट्टः।

(C) विज्ञानभिक्षुः।

(D) पार्थसारथी।

प्र.24. न्यायदिशा कतिपदार्थानां तत्त्वज्ञानात् निःश्रेयसाधिगमः—

(A) २५

(B) ३३

(C) १६

(D) ८

प्र.25. हेत्वाभासाः सन्ति—

(A) षट्।

(B) अष्टौ।

(C) पञ्च।

(D) एकादश।

- प्र.26. वेदानां रचनाकालं '१२०० तः १००० ई.पू.' इति स्वीकरोति—
- (A) मैक्समूलरः । (B) दयानन्दस्वामी ।
- (C) बालगंगाधरतिलकः । (D) एम्. विण्टरनिट्जः ।
- प्र.27. 'माता भूमिः पुत्रोऽहं पृथिव्याः' इति मन्त्रवाक्यं वर्तते—
- (A) ऋग्वेदे । (B) अथर्ववेदे ।
- (C) शुक्लयजुर्वेदे । (D) कृष्णयजुर्वेदे ।
- प्र.28. अष्टाध्याय्याः अन्तिमम् सूत्रं वर्तते—
- (A) दाक्षिपुत्रस्य पाणिनेः । (B) आ च हौ ।
- (C) अ अ । (D) सिद्धे शब्दार्थसम्बन्धे ।
- प्र.29. विष्णुसूक्तस्य ऋषिर्वर्तते—
- (A) दीर्घतमाः । (B) हिरण्यस्तूपः ।
- (C) गृत्समदः । (D) नारायणः ।
- प्र.30. 'विद्ययाऽमृतमश्नुते' इति वचनं वर्तते—
- (A) कठोपनिषदि । (B) केनोपनिषदि ।
- (C) ईशोपनिषदि । (D) मुण्डकोपनिषदि ।

प्र.31.

अज्ञानस्य शक्तिर्वर्तते-

(A) परा।

(B) हिंसनम्।

(C) विक्षेपः।

(D) विवर्तः।

प्र.32.

योगोक्तनियमेषु नायं विद्यते-

(A) अपरिग्रहः।

(B) सन्तोषः।

(C) ईश्वरप्रणिधानम्।

(D) स्वाध्यायः।

प्र.33.

वेदान्ते कत्यवयवं लिङ्गशरीरम्-

(A) २५

(B) २१

(C) १८

(D) १७

प्र.34.

सदसभ्दामनिर्वचनीयं भवति-

(A) ज्ञानम्।

(B) अज्ञानम्।

(C) ब्रह्म।

(D) जगत्।

प्र.35.

'सर्वसम्भवाभावात्' अनेन पुष्यते-

(A) कारणस्वरूपम्।

(B) पुरुषबहुत्वम्।

(C) अज्ञानवादः।

(D) सत्कार्यवादः।

- प्र.36. अल्पप्राणाः मूर्धन्याः वर्णाः सन्ति—
- (A) ट, ड, ण। (B) ऋ, द, ष।
(C) र, ष, भ। (D) स, ट, ड।
- प्र.37. डीबन्तं पदमिदम्—
- (A) इन्द्राणी। (B) गौरी।
(C) नर्तकी। (D) युवतिः।
- प्र.38. 'नाव्ययीभावादतोऽस्त्वपञ्चम्याः' इति सूत्रस्योदाहरणमस्ति—
- (A) उपकृष्णम्। (B) अधिहरि।
(C) उपकृष्णेन। (D) पाणिपादम्।
- प्र.39. पालिभाषायां नायं सन्धिः—
- (A) व्यंजनसन्धिः। (B) अनुस्वारसन्धिः।
(C) विसर्गसन्धिः। (D) स्वरसन्धिः।
- प्र.40. एकात्प्रत्यय उच्यते—
- (A) अपृक्तः। (B) उपधा।
(C) घु। (D) प्रगृह्यम्।

- प्र.41. मेघदूतस्य अभिशप्तो यक्षो निवसति—
- (A) दण्डकारण्ये । (B) विन्ध्याचले ।
- (C) रामगिरौ । (D) आम्रकूटे ।
- प्र.42. विश्वनाथमते काव्यमस्ति—
- (A) शब्दः । (B) अर्थः ।
- (C) शब्दार्थौ । (D) वाक्यम् ।
- प्र.43. 'चिनोति' अत्र विकरणं वर्तते—
- (A) शप् । (B) श्रा ।
- (C) श्रु । (D) उः ।
- प्र.44. शिशुपालवधस्य प्रथमे सर्गे अस्यागमनं भवति—
- (A) नारदस्य । (B) इन्द्रस्य ।
- (C) अर्जुनस्य । (D) शिशुपालस्य ।
- प्र.45. मुद्राराक्षसस्य प्रणेताऽस्ति—
- (A) राजशेखरः । (B) शूद्रकः ।
- (C) विशाखदत्तः । (D) नारायणभट्टः ।

- प्र.46. 'याञ्चा मोघा वरमधिगुणे नाधमे लब्धकामा' इत्युक्तिं भणति—
 (A) यक्षः । (B) कुबेरः ।
 (C) रामभद्रः । (D) मेघः ।
- प्र.47. रससम्प्रदायप्रवर्तकोऽस्ति—
 (A) विश्वनाथः । (B) मम्मटः ।
 (C) आनन्दवर्धनः । (D) भरतमुनिः ।
- प्र.48. 'गङ्गायां घोषः' अत्र का लक्षणा—
 (A) रुढिमूला । (B) प्रयोजनमूला ।
 (C) रुढिमूलोपादानलक्षणा । (D) प्रयोजनमूलोपादानलक्षणा ।
- प्र.49. भयानकरसस्य स्थायिभावोऽस्ति—
 (A) क्रोधः । (B) भयम् ।
 (C) विस्मयः । (D) जुगुप्सा ।
- प्र.50. प्रतीयमानार्थस्य प्रतिपादिका शक्तिर्भवति—
 (A) व्यञ्जना । (B) लक्षणा ।
 (C) अभिधा । (D) तात्पर्या ।

M.Phil.(Sanskrit)

Key

1. B	26. A
2. A	27. B
3. A	28. C
4. B	29. B
5. C	30. C
6. C	31. C
7. B	32. A
8. A	33. D
9. C	34. B
10. B	35. D
11. D	36. A
12. D	37. A
13. A	38. A
14. D	39. C
15. B	40. A
16. C	41. C
17. A	42. D
18. D	43. C
19. B	44. A
20. D	45. C
21. A	46. A
22. A	47. D
23. C	48. B
24. C	49. B
25. C	50. B